Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Mandans & Mandatarius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Visual Library

talia, nam oſcula & amplexus non ſunt ex ſua ſpecie libidinoſa, vt docet D. Thomas *loc. cit. in corp. art* & in eis ponitur abeſſe omnis intentio & cogitatio voluptatis venereæ. Deinde, tangere res molles, ſuaues, & temperatas propter delectationem inde naturaliter reſultantẽ, non eſt mortale: ergo nec tangere carnes alienas, ſecluſo alio fine, & periculo. Sed hanc opinionem Syluij merito improbat Sanchez *in ſumm. tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 12. part. 4. tractat. 4. reſolut. 136.)* Et ſententiam docentem, dari paruitatẽ materiæ in rebus venereis, Claudius Aquauiua Generalis Societatis vetuit, ne quis ex ſuis Patribus publicè, vel priuatim doceret, aut ſe iudicare ſignificaret vt tolerabilem, cuius decretũ affert P. Trimarchi *de conf. ſollicitat. diſputat. 1. ſect. 7. num. 46.* Et Texeda *tom. 1. lib. 2. tractat. 3. controuerſ. 13. numero 73.* ac Baldellus *tom. 1. lib. 3. diſputat. 14. num. 4.* teſtantur, Clementem VIII. in Officio S. Inquiſitionis definiuiſſe, in rebus venereis non dari paruitatem materiæ. Et ita eſt omninò tenendum.* Hæc eſt ſententia Auctoris, quam expreſſè docet, & ſe docere profitetur: *part. 3. tractat. 5. reſolut. 1. & 89. in fine, part. 4. tract. 4. reſolut. 136. § Notandum, & tractat. 5. reſolut. 5. & part. 5. tractat. 5. reſol. 5. & 9.* retractans quæ docuerat *in reſol. 89. citata in primo § Nimirum*, quòd tangere alterius verenda ex leuitate, vel tangere ſuper veſtes non alia intenta delectatione, quàm ſit illa, quæ prouenit ex tactu mediato, item tangere digitum, vel manũ fœminæ, & confricare partes obſcœnas brutorum, non ſit mortale, quæ eſt doctrina Granado, quem ipſe *in RR. citat.* confutat, *in 1. 2. controuerſ. 6. tractat. 4. diſput. 7. num. 5. & 6.* & nouiſſimè *part. 7. tractat. 11. reſolutione 28.*

Aliqua notãda circa luxuriam. 4 Aliqua notanda circa luxuriam. Primò, quod mollities, Sodomia, & beſtialitas diſtinguuntur ſpecie contra Filliuccium. Ouiedo *part. 9. tract. 8. reſolut. 31.* Secundò confricare pudenda brutorum ex curioſitate videndi ſemen eſt peccatum mortale, quod non explicauit *in part. 1. tractat. 17. reſolut. 37.* nunc verò affirmatiuè reſpondet *ibid. quæritur 2.* Tertiò fœminæ non licet ſe agitare poſt coitum cum viro, qui ſtatim, vt ſeminauit extraxit membrum virile a vaſe, ita vt ſemen emittat. Texeda, & alij *quæritur 3.* Quartò illicitum eſt fœminis tactibus impudicis ſe confricare pudenda ad expellendum ſemen corruptum. Texed. *quæritur 4.* Quintò confricare membrum virile in vaſe præpoſtero eſt peccatum mortale (tamen ſi abſit periculum pollutionis) & fiat cum animo conſummandi in vaſe naturali; non eſt mortale, quia tales tactus non tollunt intentionem agentis. Dian. ſed tu cogita *quæritur 5.* Sextò tactus illiciti ſunt inter virum, & vxorem cum periculo pollutionis. Præpoſ. *quæritur 6.* Septimò non eſt licita nec debita effuſio ſeminis in copula fornicaria ſtante effuſione alterius. Auerſa *ibid. & tandem ſeptimò.* Copula cum fœmina dormiente (quod induſtria non fiat) eſt eiuſdem ſpeciei, cuius eſt fœmina. DD. varia aſſerunt. *part. 9. tract. 9. reſolutione 1.* Octauò, Religioſus & Sacris initiatus in actu venereo, non tria, ſed vnum peccatum committit. *part. 10. tractat. 11. reſolutione 12.*

MANDANS, ET

Mandatarius.

Nõ tenetur mãdans reſtituere vltra mãdatum. 1 MAndans non tenetur reſtituere damna vltra mandatum ſuum, vt ſi mandatarius intulit damnum excedendo fines mandati. Dicaſtillus, & ſi mandatarius occidit aliquem, quem mandans vulnerari, vel verberari; tenetur ipſe pœna ordinaria homicidij non mandans. Hunnius, & alij. *part. 8. tractat. 7. reſol. 33.*

Mãdatarius non tenetur de culpa leuiſſima. 2 Mandatarius non obligatur in foro conſcientiæ de leui, & leuiſſima culpa in caſu delicti, & culpæ datæ, vt ſi res mandantis apud mandatarium pereat culpa ſua lata, tenetur reſtituere mandanti, ſi verò culpa tantum leui, vel leuiſſima, non tenetur Mandatarius,

tarius, ſed Domino ſuo, id eſt mandanti res illa perit. Diana *part 3 tract. 6. reſ. 49. p. 8. tr. 7. reſ. 34. & p. 9 tr. 7. reſ 32.*

MARITVS.

Maritus habet dominiũ corporis vxoris.

1 MAritus habet dominium corporis ſuæ vxoris, ſicut è contra, & tenentur invicem reddere debitũ. Vide *verb. Debitum coniugale. verb. Copula, verb. Oſcula, verb. Tactus.* Poteſt maritus irritare vota vxoris ferè omnia. Vide *verb. Voti relaxatio.* Poteſt dimittere vxorem comprehenſam in adulterio, non tamen occidere. Vide *verb. Adulterium n. 4. & 5.* An verò incurrat irregularitatem bigamiæ, ſi illam poſtea cognoſcat, Vide *verb. Irregularitas, n. 11.* Item poteſt cohabitare cum vxore excõmunicata. Vide *verb. Excommunicationis, n. 34.* Vt maritus fiat Cardinalis, vxor ſiue ſit iuvenis, ſive ſenex, ſatis eſt quod maneat in ſæculo cum voto caſtitatis. Vide *verb. Cardinalatus, n. 5.* Sed quid ſi ipſe, vel vxor Religionem vult ingredi? Vide *verb. Ingredi Religionem.*

Et poteſt irritare eius vota.

Illamque adulteram repertam.

Quid ſi fiat Cardinalis? Aut Religionem ingrediatur?

MATER.

1 CErtum eſt, quod homo liber vendi non poteſt, etiamſi referatur in tempus, quo iam ſit ſervus. Videatur Mol. *diſ. 34 n. 11. & diſp. 33.* in extrema tamen neceſſitate famis filius poteſt vendi à Patre. *L. 2. Cod. de Patribus qui filios ſuos diſtraxerunt.* Vide Dicaſt. *de iuſt. lib. 2. tract. 9 diſput. 1. num. 85.* Aſt mater etiam in extrema neceſſitate filium vendere nequit: nam qui in ſua poteſtate aliquid non habet, nequit illud vendere, ſed filii non ſunt in poteſtate matris, vt expediti iuris eſt; ergo, &c. Ita Gregorius Acacius. Sed oppoſitæ mordicus adhæret Hulricus Hunnius. *part. 9. tractat. 7. reſolutione 27.*

MATERIA LEVIS.

Vnde cognoſci poſſit, an in tranſgreſſione alicuius præcepti detur levitas materiæ?

1 QVoniam actus diſtinctionem ſumunt ab obiectis, ad cognoſcendum, vtrum in tranſgreſſione alicuius præcepti detur materia levis, quæ conſtituat culpam tantummodò venialem, hanc regulam tradit Baldellus *tom. 1. lib. 3. diſputat. 14. num. 3.* Si ex ratione obiecti per ſe prima oritur notabilis oppoſitio ad virtutem verſantem circa illud, in tali obiecto non datur materiæ levitas. Si autem ex ratione obiecti per ſe prima oritur oppoſitio ad virtutem neque gravis, neque levis, ita vt fiat deinde gravis ex ratione obiecti per ſe ſecunda, tunc dabitur materiæ levitas, & culpa levis. Exemplum. Quia in furto ratio per ſe prima eſt, quòd res quæ accipitur, ſit aliena, & ex hoc furtum habet ſolum eſſe malum vt ſic, & contra iuſtitiam vt ſic, non autem notabiliter, id quod habet ſolùm ex eo, quòd res aliena ſit notabilis, furtum erit gravis, vel levis culpa iuxta rei acceptæ magnitudinem, aut parvitatem. Contra verò, quia in materia infidelitatis ratio per ſe prima eſt, quod negetur fides Deo aliquid revelanti, quod ex ſe habet notabilem oppoſitionem, ad virtutem fidei, ideò in peccato infidelitatis non datur materia & culpa levis. Sed Palaus *tom. 1. tractat. 2. diſputat. 2 punct. 7. numero 2.* ex Eccleſiæ & fidelium ſenſu id autumat deſumendum, qui fundatur in ipſarum rerum natura. Nam aliqua ſunt ita ex natura ſua inordinata, vt in quauis materia reputentur graviſſima, vt idololatria, ſimonia, infidelitas, &c. aliqua ita levia, vt, niſi aliqua circumſtantia accedat ſemper reputentur levia, vt verbum otioſum, ſcurrilitas, &c. alia denique ex natura ſua mala quidem, ſed nec levia, nec gravia, creſcentia tamen, & decreſcentia iuxta quantitatem materiæ vt furtum, &c. *p. 5. tra. 5. reſol. 1.*

Si oppoſitio actus ad talem virtutem ex ratione obiecti per ſe prima non ſit gravis, ait Baldellus.

Si ex natura ſua peccatum in quantauis materia non ſit graviſſimum. Palaus.

2 ✠ Igitur datur materia levis in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN